

Svar på Interpellation av Alexandra Mattsson Åkerström (V) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L) om risker för diskriminering när socialtjänsten beslutar om insatser till barn

Dnr KS 2022/65

Alexandra Mattsson Åkerström (V) har i sin interpellation ställt följande frågor till mig:

1. Har staden kunskap kring hur det ser ut idag kring eventuella skillnader mellan kön, etnicitet och geografisk tillhörighet när det kommer till barn och ungas insatser i socialtjänsten? Ämnar några åtgärder vidtas med hänsyn till DO:s rapport och risker för diskriminering?
2. Anser borgarrådet att socialtjänsten har den kompetens och tid som krävs för att arbeta med motivationsarbete tillsammans med familjer för att öka graden av samtycken?
3. Planeras några särskilda insatser för att öka tilliten till socialtjänsten i områden där tilliten är låg? I t.ex. Göteborg arbetar socialtjänsten med särskilda kulturtolkare.

Jag vill först säga att jag noga uppmärksammade Diskrimineringsombudsmannens rapport och tog dess slutsatser på stort allvar. Vi kan inte acceptera att människor som behöver socialtjänstens insatser diskrimineras eller bemöts olika utifrån sin bakgrund i deras kontakter med myndigheterna.

När det kommer till frågan om skillnader när det gäller insatser för barn och unga i socialtjänsten så presenteras en mängd statistik årligen i stadens socialtjänstrapport, nedbruten på stadsdelsområdesnivå och kön, vad gäller variationer i exempelvis antalet orosanmälningar, andelen inledda utredningar samt beslutade insatser. Stockholms stad för ingen statistik över sina invånare utifrån etnicitet.

Socialtjänstinspektörerna genomför just nu en genomlysning av handläggningen av barnärenden i samtliga stadsdelar. Till detta ska läggas den omfattande genomlysning av socialtjänsten som

genomförts inom projektet ”Rätt stöd i rätt tid” och som kommer att presenteras för socialnämnden under våren. Dessa granskningar kommer förhoppningsvis att ge kunskaper om vad som fungerar väl och vad som behöver bli bättre när det kommer till likvärdighet och kvalitet i handläggning och insatser.

DO:s rapport visade bland annat på behovet av särskild kompetens, dels om funktionsnedsättningar och familjens särskilda påfrestningar, dels om samverkan med andra professioner runt barnet och familjen. Socialnämnden och stadsdelsnämnderna har ett uppdrag under året att stärka kompetensen kring neuropsykiatrisk funktionsnedsättning inom socialtjänsten. Vad gäller samverkan med andra professioner så har detta varit ett prioriterat område under hela mandatperioden.

När det gäller interpellantens andra fråga så går det ju i någon bemärkelse alltid att hävda att socialtjänsten skulle kunna ha mer tid för att arbeta med barn och familjer. Min uppfattning är att vi har gjort stora insatser för att ge socialtjänsten bättre förutsättningar att utföra sitt jobb.

Vi har under den här mandatperioden tillfört över en kvarts miljard till stadsdelsnämndernas arbete med den sociala barn- och ungdomsvården. DO rekommenderar att särskilda resurser fördelas till socialtjänsten i socioekonomiskt utsatta områden. Staden arbetar sedan många år tillbaka med fördelningsnycklar som syftar till att resurser fördelas till stadsdelsnämnderna utifrån behov. Socialtjänsten i ytterstaden kompenseras därutöver särskilt med 35 mnkr för placeringskostnader. Det gör att det finns mer tid och resurser för att motivera föräldrarna att ta emot insatser innan man behöver placera barnen.

Vi fortsätter arbetet med handlingsplanen för socialsekreterares och biståndshandläggares arbetsmiljö. Jag hade gärna sett att arbetet med att skapa användarvänliga och moderna digitala arbetsverktyg för socialtjänsten hade kommit längre, för att frigöra mer tid för det mänskliga mötet. Socialtjänsten skulle också behöva fler juridiska verktyg för att arbeta motiverande gentemot föräldrarna, liksom att snabbare kunna erbjuda insatser när föräldrar är beredda att ta emot dem. Vi har tydliggjort i riktlinjerna för handläggning av barn- och ungdomsärenden att barn och familjer måste kunna erbjudas insatser redan under pågående utredning. Av DO:s rapport framgår att juridiska hinder mot att inhämta föräldrarnas samtycke för att tidigt kunna sätta in insatser är ett problem, i synnerhet när det gäller insatser riktade mot små barn, och att bättre

mellantvångslösningar behövs. Staden har i flera remissvar påtalat vikten av att lagstiftaren ger kommunerna större möjligheter till mellantvång.

När det gäller interpellantens avslutande fråga så bedriver stadsdelsnämnderna ett kontinuerligt arbete för att stärka tilliten till socialtjänsten. Exakt hur det arbetet bedrivs bestäms bäst av varje stadsdelsnämnd utifrån lokala förutsättningar, resurser och behov. Ofta är det inte särskilda personalkategorier eller insatser som är avgörande för att bygga tilliten till socialtjänsten, utan ett uthålligt arbete i den ordinarie linjen, genom mötet med medborgarna. Arbetet med projektet Stärkt tidigt stöd i samverkan har visat goda resultat när det gäller att bygga förtroende för socialtjänsten hos föräldrar i utsatta områden, och verksamheten har därför byggts ut och permanentats. De skolsociala teamen är också ett bra exempel på ett förtroendeskapande arbetssätt från socialtjänstens sida.

Min vision är att framtidens socialtjänst bygger förtroende genom att i än större utsträckning befinna sig där människor finns, på barnvårdscentraler, förskolor, skolor, polisstationer, sjukvårdsmottagningar och platser där utsatta människor vistas. Detta kräver att vi fortsätter utveckla insatser och arbetssätt. Majoritetens satsning på sociala investeringar möjliggör nya vägar att nå människor som behöver samhällets hjälp och stöd.

Stockholm den 22 mars 2022

Jan Jönsson